

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Petry Weissové a Mgr. Tomáše Kocourka v právní věci žalobce: **V. K.**, zast. JUDr. Marcelou Málkovou, advokátkou, se sídlem Horní 6, Havlíčkův Brod, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 6. 2020, č. j., v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 2. 2022, č. j. 29 Ad 16/2020-60,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Dosavadní průběh řízení

[1] Žalovaná rozhodnutím č. I ze dne 31. 1. 2020, č. j. X, podle § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), přiznala žalobci od 16. 10. 2019 invalidní důchod pro invaliditu druhého stupně ve výši 7.585 Kč měsíčně s tím, že podle nařízení vlády č. 260/2019 Sb. se od ledna 2020 zvyšuje na částku celkem 8.181 Kč měsíčně, neboť podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Havlíčkův Brod ze dne 6. 12. 2019 z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnost poklesla o 60 %.

[2] Toto prvoinstanční rozhodnutí změnila žalovaná k námitkám žalobce rozhodnutím ze dne 29. 6. 2020, č. j. X, tak, že se žalobci podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění od 16. 10. 2019 přiznává invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně ve výši 6.337 Kč měsíčně s tím, že podle nařízení vlády č. 260/2019 Sb. se od ledna 2020 zvyšuje na částku celkem 6.868 Kč měsíčně, neboť podle posudku lékařky žalované ze dne 8. 2. 2018 z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu jeho pracovní schopnost poklesla o 45 %.

[3] Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 21. 2. 2022, č. j. 29 Ad 16/2020-60, zamítl žalobu proti uvedenému rozhodnutí žalované o námitkách.

[4] V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že si v žalobním řízení opatřil posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové (dále jen „posudková komise v Hradci Králové“) ze dne 8. 12. 2020 a srovnávací posudek Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí v Brně (dále jen „posudková komise v Brně“) ze

dne 22. 11. 2021, v nichž byly shodně za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce označeny [obsahuje citlivé údaje] přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 359/2009 Sb.“), a zde uvedené horní hranici procentní míry poklesu pracovní schopnosti ve výši 35 %, která byla vzhledem k dalším zdravotním obtížím žalobce zvýšena na konečných 45 %. Tyto posudky stejně jako posudek lékařky žalované považovaly posouzení zdravotních obtíží žalobce posudkem lékaře okresní správy sociálního zabezpečení jako nadhodnocené, neboť [obsahuje citlivé údaje] nálezy nedokládají těžké postižení [obsahuje citlivé údaje] s tím, že [obsahuje citlivé údaje] je dosud posudkově nevýznamná. Obě posudkové komise přitom zjistily zdravotní stav posuzovaného objektivně, úplně a vyčerpávajícím způsobem, takže z nich bylo možné vycházet a učinit závěr, že žalobce splňoval podmínky invalidity prvního stupně, a nikoliv stupně druhého.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[5] Proti tomuto rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost. V ní namítl, že krajský soud posoudil nesprávně právní otázku míry poklesu jeho pracovní schopnosti na základě lékařských zpráv, které vyjmenoval a jejichž obsah byl popsán v jednotlivých posudcích. Nesouhlasí s tím, že jeho rozhodné zdravotní postižení [obsahuje citlivé údaje] bylo hodnoceno podle [obsahuje citlivé údaje] přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., tedy jako středně těžká porucha, nikoliv podle [obsahuje citlivé údaje] téže položky, ve které je stanovena míra poklesu pracovní schopnosti s horní hranicí 50 %, která měla být zvýšena za použití § 3 odst. 2 stejné vyhlášky na celkových 60 %. Jeho zdravotní stav měl totiž být hodnocen podle položky pro [obsahuje citlivé údaje] s mírou poklesu pracovní schopnosti v horní hranici pro těžká postižení, neboť se jedná o [obsahuje citlivé údaje]. S ohledem na tyto skutečnosti stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázala na skutečnost, že ve správním řízení byla vázána posudkem lékaře okresní správy sociálního zabezpečení a svou lékařkou, neboť posouzení míry poklesu pracovní schopnosti představuje odbornou otázku vyžadující znalosti z oboru medicíny a posudkového lékařství. O zákonnosti a objektivitě napadeného rozsudku nemá důvod pochybovat a s právním názorem v něm vyjádřeným se ztotožňuje. Proto žalovaná navrhla zamítnutí kasační stížnosti.

III. Posouzení kasační stížnosti

[7] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátkou [§ 105 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“)].

[8] Následně se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele, jinak by ji odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s. a čl. II zákona č. 77/2021 Sb.). Vymezením neurčitého právního pojmu „podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele“ se již Nejvyšší správní soud zabýval při výkladu ustanovení § 104a s. ř. s., ve znění účinném do 31. 3. 2021

pokračování

(viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS). Novelou soudního řádu správního provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. byl s účinností od 1. 4. 2021 rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti. Nově se nejedná jen o věci azylu, resp. o věci mezinárodní ochrany, nýbrž o všechny věci, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce. Tato změna nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-27).

[9] Při rozhodování o nepřijatelnosti kasační stížnosti proto Nejvyšší správní soud i nadále vychází z judikatorně ustálených kritérií (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, bod 52), jež pramení ze závěrů usnesení č. j. 1 Azs 13/2006-39. O přijatelnou kasační stížnost se podle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: 1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu, 2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, 3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon, tj. Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně, 4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele. O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud a) krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu, b) krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.

[10]V posuzované věci však Nejvyšší správní soud podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele neshledal.

[11]Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že jeho rozhodné zdravotní postižení bylo hodnoceno jako středně těžká porucha, a nikoliv jako porucha těžká, která by v kombinaci s jeho dalšími zdravotními obtížemi vedla ke stanovení míry poklesu pracovní schopnosti odpovídající invaliditě druhého stupně.

[12]Posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob je věcí odborně medicínskou, k níž nemá soud potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k osobám, které jimi disponují, aby se k těmto otázkám vyjádřily. Pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění zdravotní stav a pracovní schopnost fyzických osob posuzuje Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ads 34/2003-82, publikovaný pod č. 526/2005 Sb. NSS). V posudku takové odborné lékařské komise se přitom hodnotí nejenom celkový zdravotní stav a dochované pracovní schopnosti pojištěnce, nýbrž se v něm zaujímají i posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, zániku či dalším trvání. Tento posudek je tedy v přezkumném soudním řízení stěžejním důkazem, na nějž je soud při nedostatku odborné erudice odkázán, a proto je zapotřebí klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost. Posudek, který se zpracovává v řízení o žalobě proti rozhodnutí o nepřiznání invalidního důchodu, lze považovat za úplný a přesvědčivý jen v případě,

že se v něm posudková komise vypořádá se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlédne k potížím udávaným žalobcem a tyto posudkové závěry jednoznačně a konkrétně zdůvodní. Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, které způsobují jeho nepřesvědčivost nebo neúplnost, přitom nemůže soud nahradit vlastní úvahou, jelikož pro to nemá potřebnou odbornou erudici (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2003, č. j. 5 Ads 22/2003-48, ze dne 25. 11. 2003, č. j. 5 Ads 42/2003-61, a ze dne 9. 2. 2006, č. j. 6 Ads 25/2004-58).

[13]V řízení před krajským soudem byl vypracován posudek posudkové komise v Hradci Králové ze dne 8. 12. 2020 a srovnávací posudek posudkové komise v Brně ze dne 22. 11. 2021, v nichž byly za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stěžovatele označeny [obsahuje citlivé údaje], které byly podraženy pod [obsahuje citlivé údaje] přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Podle tohoto zdravotního postižení pak obě posudkové komise stanovily míru poklesu pracovní schopnosti stěžovatele na 35 %, kterou vzhledem k jeho doprovázejícím zdravotním omezením navýšily o 10 %. Následně uzavřely, že stěžovatel k datu vydání žalobou napadeného rozhodnutí byl invalidní v prvním stupni podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho pracovní schopnost nejméně o 45 %.

[14]Posudková komise v Hradci Králové ve svém posudku dále uvedla, že doložené [obsahuje citlivé údaje] nálezy nedokládají těžké postižení [obsahuje citlivé údaje]. Dále vysvětlila, že oproti posudku lékaře okresní správy sociálního zabezpečení jinak posoudila [obsahuje citlivé údaje]. Rovněž posudková komise v Brně ve srovnávacím posudku po zhodnocení příslušných lékařských nálezů považovala rozhodné zdravotní postižení stěžovatele za středně těžkou poruchu. Podle ní se jedná o [obsahuje citlivé údaje], avšak nejedná se o těžké či zvláště těžké funkční postižení. Obě posudkové komise tedy náležitě objasnily, z jakých důvodů rozhodné zdravotní postižení stěžovatele není ve smyslu [obsahuje citlivé údaje] přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. [obsahuje citlivé údaje].

[15]Za této situace krajský soud nepochybil, když považoval posudky obou posudkových komisí ohledně kvalifikace stěžovatelova rozhodného zdravotního postižení za úplné a přesvědčivé a na základě nich učinil závěr o toliko jeho invaliditě prvního stupně, a nikoliv stupně druhého.

IV. Závěr a náklady řízení

[16]S ohledem na shora uvedené skutečnosti lze konstatovat, že krajský soud věc posoudil zcela v souladu s ustálenou judikaturou správních soudů a nedopustil se ani jiného hrubého pochybení, které by vyžadovalo zásah Nejvyššího správního soudu. Ten proto podle § 104a odst. 1 s. ř. s. kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

[17]O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 60 odst. 1 větou první a odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4.). Stěžovatel v tomto řízení úspěch neměl, a proto nemá právo na náhradu jeho nákladů. Žalované jako správnímu orgánu pak takové právo ve věcech důchodového pojištění nepřisluší. Proto Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

pokračování

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. ledna 2023

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu